מסורת הש"ס

א) ב"ב קכט: ע"ש, ב) [ע"ב], ג) [ב"ב קכט:], ד) [ועיין תוספות ב"ק עג: ד"ה כי ותוספות ב"ב קכט:], ה) [שייך לע"ב],

עין משפט נר מצוה

מא א ב ג ד מיי' פ"ח מהל' אבל הלכה ח סמג עשין מדברי סופרים ב טור ש"ע י"ד סי' שמ סעיף כד [וברב אלפס מועד קטן פ"ג דף רלה וברא"ש סי' סט]:

מב ה ו מיי' שם טוש"ע שם סעיף כה:

מג ז מיי' שם הלכ' ח ופ"ב מהל' שבועות הלכה יז-יט ופ"ב מהל' עדות הלכ' ג ופ"ו מהל' נחלות הלכה ו ופ"ב מהל' תמורה הלכה ד סמג עשין לו קז ולאוין רמא טוש"ע י"ד סי' רלד סעיף לא נב נג וסי' שמ סעיף כד כה וטוש"ע ח"מ סי' כט סעיף א וסימן רפא סעיף ז:

מד ח מיי' פ"ב מהל' עבודת כוכבים הלכה ט [וברב אלפס ב"ב פ"ח דף ריג ע"ש וברא"ש שם סי' מז]:

מה ט מיי' שם פ"ג הלכה ד:

מו י מיי' פ"ז מהל' אישות הלכה כב סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' מט סעיף ג:

מז כ מיי' פ"ו מהל' גרושין הלכה טז סמג עשין נ טור ש"ע אה"ע סי' קמא סעיף נט:

גמרא

והא גבי קרעים דכתיב [1]על על דכתיב [1]על שאול ועל יהונתן בנו ותניא אמרו לו מת אביו וקרע ואחר כך נמצא בנו יצא ידי קריעה אמרי לא קשיא הא בסתם והא במפרש והתניא [א]אמרו לו מת אביו וקרע ואחר כך נמצא בנו לא יצא ידי קריעה (א) [ב]אמרו לו מת לו מת וכסבור אביו הוא וקרע ואחר כך נמצא בנו יצא ידי קריעה רב אשי אמר כאן בתוך כדי דבור כאן לאחר כדי דבור [ג]הא דקאמרת יצא ידי קריעה שנמצא בנו בתוך כדי דבור [ד]הא דאמרת לא יצא ידי קריעה לאחר כדי דבור והתניא [ה]מי שיש לו חולה בתוך ביתו ונתעלף וכמדומה שמת וקרע ואחר כך מת לא יצא ידי קריעה אמר ר' שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא [ו]לא שנו אלא שמת לאחר כדי דיבור אבל בתוך כדי דיבור (ב) כדבור דמי (א) [ז]והילכתא תוך כדי דבור כדבור דמי חוץ [ח]ממגדף [ט]ועובד עבודת כוכבים [י]ומקדש [כ]ומגרש:

מתני' אמרה קונם תאנים וענבים אלו שאני טועמת קיים לתאנים כולו קיים הפר לתאנים אינו מופר עד שיפר אף לענבים אמרה קונם תאנה שאני טועמת וענבה שאני טועמת הרי אלו שני נדרים:

גמ' מני מתניתין רבי ישמעאל דתניא [2]אישה יקימנו ואישה יפרנו אמרה קונם תאנים וענבים אלו שאני טועמת קיים לתאנים כולו קיים

הפר

רש"י

והא גבי קרעים דכתיב על על. דמשמע שאם מתו לו שנים קרובים או שלשה שחייב לקרוע על כל אחד בפני עצמו: **על שאול ועל יהונתן בנו ועל עם ה'.** דהיינו פרטא: **ותניא מת אביו וקרע ואח"כ נמצא שהוא בנו.** שמת ולא אביו יצא ידי קריעה דעל על לאו דוקא. הכא נמי אותה לאו דוקא: **כאן בסתם כאן במפרש.** גבי קריעה שקרע סתם שלא על אביו ולא על בנו אבל במתניתין כגון שהפר בפירוש לשם בתו והלכך כיון דנמצא שאינו כך צריך להפר לשם אשתו שנדרה: **והתניא לא יצא ידי קריעה.** וקשיין ברייתא אהדדי: **והתניא.** דמסייע לרב אשי: **והלכתא תוך כדי דבור.** דהחוזר תוך כדי דבור כדבור דמי לכולהו מילי: **חוץ ממגדף.** מברך את השם: **ועובד עבודת כוכבים.** האומר לעבודת כוכבים אלי אתה דאדבור לחודיה חייב: **ומקדש.** אשה והמגרשה אע"פ שחוזר בתוך כדי דבור אינה חוזרה: **מתני' אמרה קונם תאנים וענבים שאיני טועמת קיים לתאנים כל הנדר קיים.** אף הענבים שאין יכול להפר שוב אפילו הענבים. קסבר נדר שהוקם מקצתו הוקם כולו ובגמרא (ב) מפרש יקימנו יקים ממנו:

הפר

ר"ן

והא גבי קרעים דכתיב על שאול וגו'. והוה לן למימר דעל דוקא שיקרע לשם המת ולא שיטעה באחר ואפי' הכי תנא אמרו לו מת אביו וקרע ואחר כך נמצא בנו יצא ידי קריעה אלמא על לאו דווקא ה"נ לימא אותה לאו דוקא: **לא קשיא הא בסתם הא במפרש.** הא דתניא אמרו לו מת אביו וקרע יצא לאו דוקא כשאמרו לו בפירוש מת אביו אלא כשאמרו לו (בפי') מת וסבור אביו ונמצא בנו ובהא יצא ידי קריעה אבל במפרש שאמרו לו מת אביו וקרע על דעת כן לא יצא דעל דוקא וכי קתני אמרו לו מת אביו לאו דוקא: **והתניא.** בניחותא דדוקא בסתם יצא אבל במפרש לא יצא ומתני' דקתני ה"ז יחזור ויפר במפרש שאמרו לו בפירוש נדרה אשתו ונמצאת שהיא בתו דבכי האי ודאי לא מהניא הפרה: **רב אשי אמר כאן בתוך כדי דבור כאן לאחר כדי דבור.** רב אשי לא אתא לאפלוגי אהאי דינא דבסתם דודאי מודה ביה דיצא ידי קריעה דהא ברייתא מוכחא הכי בהדיא דבסתם יצא ובכה"ג נמי בנדרים מהניא הפרה והקמה אלא דכי היכי דלא נדחוק נפשין דברייתא דקתני אמרו לו מת אביו לאו דוקא פריק שינויא אחרינא דבמפרש נמי משכחת לה דיצא כל שהודיעוהו שהוא בנו תוך כדי דבור לקריעתו ובכה"ג נמי בהפרה והקמה דמתניתין דקתני יחזור ויפר כשאמרו לו אחר כדי דבור דהפרה ראשונה שהיתה בתו: **והתניא.** בניחותא: **אבל בתוך כדי דבור אין חוזר וקורע.** שאע"פ שבשעה שקרע עדיין לא מת ולא הויא קריעה כלל כיון שמת תוך כדי דבור כמאן דקרע השתא דמי כי קרע נמי בטעות שהיה סבור שמת לו מת אחר א"נ הקים או הפר בטעות כיון שידע תוך כדי דבור מהני: **והלכתא תכ"ד כדבור דמי בר ממגדף ועובד עבודת כוכבים ומקדש ומגרש.** ובפרק יש נוחלין (ג) לא חשיב אלא תרי בר מעבודת כוכבים וקדושין ולא פליגי דמגדף בכלל עובד עבודת כוכבים ומגרש בכלל מקדש דאיתקש יציאה להויה. מגדף היינו שאם גדף וחוזר בו תכ"ד לא הויא חזרה ועובד עבודת כוכבים שאם אמר לעבודת כוכבים אלי אתה וחזר בו לא הויא חזרה ומקדש ומגרש שאם קדש או גירש וחזר בו תוך כדי דבור לא מצי הדר ביה. ולא ידענא מ"ש הני ומנא להו לרבנן הכי. ונראה בעיני דבשאר מילי דלא חמירי כולי האי כשאדם עושה אותם לא בגמר דעתו הוא עושה אלא דעתו שיכול לחזור בו תוך כדי דבור אבל הני כיון דחמירי כולי האי אין אדם עושה אותם אלא בהסכמה גמורה ומשום הכי חזרה אפי' תוך כדי דבור לא מהני. וראיתי לרבינו משה בר נחמן ז"ל בפרק יש נוחלין שכתב בשם ר"ת ז"ל (ד)דתוך כדי דבור כדבור דמי תקנתא הוא דתקון רבנן משום תלמיד הלוקח מקח ופגע בו רבו שיוכל ליתן לו שלום והשוו מדותיהן בכל מילי בר מהני. ולא ניחא לי וכי ב"ד מתנין לעקור דבר מן התורה לעולם בקום עשה בנדרים אלא ודאי כדאמרן: **מתני' אמרה קונם תאנים וענבים אלו שאני טועמת קיים לתאנים כולו קיים.** אפי' לענבים ואינו יכול לחזור ולהפר: **אינו מופר עד שיפר אף לענבים.** אינו מופר לענבים עד שיפר להם בפירוש אבל לתאנים שהפר מופר. לשון אחר אינו מופר כלל אפילו לתאנים שלא כל הימנו להפר מקצתו: **אמרה קונם תאנה שאני טועמת וענבה שאני טועמת הרי אלו שני נדרים.** לאו למימרא שיהא צריך הפרה לכל אחד ואחד בפני עצמו דהא שני נדרים הפרה אחת להן וכדתניא בתוספתא (פ"ו ה"א) היו עליה חמשה נדרים הפרה אחת לכולן אלא לומר שאם הפר או קיים אחד מהם יכול לקיים או להפר את השני:

גמ'

תוספות

והא גבי קריעה דכתיב על שאול ועל יהונתן דמיניה שמעינן קריעה על כל מת ומת ותניא אמרו לו מת אביו וקרע ואחר כך אמרו שהוא בנו יצא ידי קריעה אף על פי שלא קרע על זה הכי נמי נימא דאותה לאו דוקא ואם הפר לאשתו ונמצאת בתו מופר: **הא בסתם.** הך קריעה דקרע סתם למי שהוא ומתניתין במפרש שאמר אני מיפר לאשתי: **רב אשי אמר כאן** שנמצא שהוא בנו תוך כדי דבור של קריעה דהוי כאילו לא קרע אלא לאחר שמיעה והא דתניא לא יצא ידי קריעה שנמצא לאחר כדי דבור: **והתניא.** בניחותא: **אמר רבי שמעון בן פזי.** מהא עיקר ראייתו וק"ק לישנא דוהא תניא דהא לא מייתי מידי אלא ממילתא דרבי שמעון בן פזי: **והלכתא** תוך כדי דבור בדבור דמי. פירש ה"ר אליעזר לא ידענא מנין לו ופירש דמדרבנן הוא כדי שישיב אדם וישאל בהפסק ממכרו ולא יפסיד וקשה דהא גבי דינין דאורייתא הוא כגון גבי מנחת חיטין מן השעורין וגבי שבועת העדות אמרינן ליה וצ"ל דהוי דאורייתא: **מגדף ועובד עבודת כוכבים.** אפילו חוזר בו תוך כדי דבור קטלינן ליה ומקדש אשה ואחר כך חוזר בו וכן מגרש ואחר כך מבטל הגט לאו כל כמיניה: **קיים לתאנים כולו קיים.** דדרשינן בגמרא יקימנו יקים ממנו (הפר ממנו) הפר לתאנים אינו מופר כלל דהפרה במקצת לא הוי הפרה ואע"ג דאמר נדר שהותר מקצתו הותר כולו שאני בין הפרה להתרת חכם: **הרי אלו שני נדרים.** אם קיים לענבים לא קיים לתאנים: **מני מתניתין רבי ישמעאל היא דתניא** וכו' קיים [לתאנים] כולו קיים. דהכי משמע יקימנו יקים ממנו מדלא כתיב יקיים וכתיב יקימנו דרשינן מלפניו ולאחריו:

תורה אור השלם

1. וַיִּסְפְּדוּ וַיִּבְכּוּ וַיָּצֻמוּ עַד הָעָרֶב עַל שָׁאוּל וְעַל יְהוֹנָתָן בְּנוֹ וְעַל עַם יְיָ וְעַל בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי נָפְלוּ בֶּחָרֶב: שמואל ב א יב

2. כָּל נֵדֶר וְכָל שְׁבֻעַת אִסָּר לְעַנֹּת נָפֶשׁ אִישָׁהּ יְקִימֶנּוּ וְאִישָׁהּ יְפֵרֶנּוּ: במדבר ל יד

הגהות הב"ח

(א) גמ' לא יצא ידי קריעה (אמרו לו מת לו וכו' יצא ידי קריעה) תא"מ. ונ"ב מלשון הפירוש שאמר והתניא לא יצא ידי קריעה וקשיין ברייתא אהדדי נראה דלא היה גורס הך סיפא כלל וכ"כ הרא"ש בפירושו דיש ספרים דלא גרסי הך סיפא אלא גרסי בסיפא לא יצא ידי קריעה וכך גורס האלפסי כמו בספרים שבידינו סוף פ' אלו מגלחין וכן נראה מדברי הרמב"ם פ"ח דהל' אבל דלא"ל מת לו מת סתם לא יצא ידי קריעה וכן פסק הטור בי"ד בסי' ש"מ גבי דין קריעה אבל גבי הפרה לא פסק כן בסי' רל"ד וצ"ע לייסב דבריו וכבר באלרתיו בס"ד: (ב) שם אבל בתוך כדי דיבור א"צ לקרוע והלכתא תוך:

פירוש הרא"ש

והא גבי קרעים דכתיב על על. דשמעינן מינה דעל כל מת צריך לקרוע מדכתיב על שאול ועל יהונתן ואפ"ה [אם] בשעת קריעה כוון לאביו ונמצא בנו יצא ידי קריעה אלמא אע"ג דכתיב על לא בעינן שיהא [יודע] בשעת קריעה על איזה מת קרע וה"ה נמי אותה לאו דוקא: **כאן בסתם כאן במפרש.** הא דקאמר יצא ידי קריעה בסתם איירי שלא פירש על אביו והא דקתני אמרו לו מת אביו וקרע לאו דוקא אלא אמרו לו מת לו מת וכסבור שהוא אביו כי הך ברייתא דמייתי בסמוך ומתניתין במפרש שמפר לאשתו ונמצאת בתו: **והתניא.** בניחותא: אמרו לו מת אביו וקרע ואחר כך נמצא בנו לא יצא ידי קריעה אמרו לו מת לו מת סתם וכסבור שהוא אביו וקרע ואחר כך נמצא שהוא בנו יצא ידי קריעה. ובכה"ג איירי בברייתא קמייתא: **רב אשי אמר כאן בתוך** כדי דיבור והא דאמרת לא יצא ידי קריעה שנמצא לאחר כדי דבור. הא דאמרת יצא ידי קריעה שנמצא בנו בתוך כדי דבור והא דאמרת לא יצא ידי קריעה שנמצא לאחר כדי דבור. כך נמצאת הגירסא בספרים ולפי הגירסא שפירשתי והא תניא בניחותא נראה לי דלא גרסי הא דאמרת יצא ידי קריעה כו' דלא קשיא מידי מקריעה לקריעה אלא ה"ג רב אשי אמר כאן בתוך כדי דבור כאן לאחר כדי דבור ותו לא מידי ומתני' קאי לשנויי מתניתין שנודע לו לאחר כדי דבור וגבי קריעה שנודע לו תוך כדי דבור ויש ספרים גורסים אמרו לו מת אביו וקרע ואח"כ נמצא בנו לא יצא ידי קריעה ולא גרסי הך סיפא אמרו לו מת לו מת וכסבור שהוא אביו כו' הא דאמרת לא יצא ידי קריעה שנמצא בנו בתוך כדי דבור: **מגדף ועובד עבודת כוכבים.** אפילו חוזר בו בתוך כדי דבור קטלינן ליה וכן מקדש אם חזר בו ובטל הקדושין תוך כדי דבור וכן מגרש הגט לא משגחינן ביה: **מתני' קיים לתאנים כולו קיים.** דהקמה במקצת [הוי הקמה אבל הפרה במקצת] לא הוי הפרה ובגמרא מפרש טעמא ולא דמי לנדר שהותר מקצתו הותר כולו כדפרשינן לעיל: **אמרה קונם תאנים שאני טועמת וקונם ענבים שאני טועמת** בו'. כיון שאמרה פעמיים קונם הוי כל אחד נדר לבדו ובגמרא מוקי לה כר"ש דאמר גבי שבועת הפקדון דלא הוי פרטא לחייב קרבן על כל אחת ואחת עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד: **גמ' דתניא אישה יקימנו.** ודרש ר' ישמעאל כאילו כתיב יקים ממנו משמע אם הקים מקצתו קיים כולו אבל יפרנו ליכא למדרש הכי הלכך הפרה במקצת לא הויא הפרה: (ה)ר"ע מקיש **הפרה להקמה.** והפרה במקצת נמי הויא הפרה: ורבנן מקשו הקמה להפרה. כלומר יפרנו מגלה על יקימנו כי היכא דמיפרנו ליכא למידרש מיניה הפרה במקצת מיקימנו נמי לא דרשינן הקמה במקצת דאורחיה דקרא למכתב הכי:

מוסף רש"י

והתניא אמרו לו כו'. סייעתא היא דתני הכי לא יצא ולעיל תנא יצא ש"מ דכאן בסתם כאן במפרש (ראמ"ה בשמו). **ונתעלף.** לשון עייפות וחלישות הלב (חולין ג. ועי' יחזקאל לא טו ועמוס ח יג). **תוך כדי דבור כדבור דמי.** כל שני דברים שאדם מוציא מפיו זה אחר זה בתוך כדי שיעור דבור לאשון התחיל דבור האחרון, לא חשבינן ליה נמלך, אלא הרי הוא כאילו אמר שני דברים ביחד, ואם שניהם יכולים לתפוס כגון הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים תמכר ויביא בדמי חציה עולה ובדמי חציה שלמים, דהא לשניהם איתכוין אלא שאין יכול להוציא שני דברים כאחד, ואם האחד בא כמו לתפוס והאחד אינו כלום יתפוס האחד והאחד כמאן דליתיה, כגון ירושה ומתנה לאחד, לשון ירושה בטל ולשון מתנה קונה, ואם שניהם סותרין זה את זה כי היכי דאמר בפרק בית כור (ב"ק קה:) כגון מידה בחבל הן חסר הן יתר וכגון איסתרא מאה מעי, וכגון (שם) מעשה דשכירות מרחץ בי"ב זהובים לשנה בדינר זהב לחדש, יש מהן שאומר תפוס לשון ראשון ויש שאומר תפוס לשון אחרון ויש שמספקא ליה ואומר יחלוקו ויש שהולך אחר המוחזק, ושם פירשתי דיניהן, והיכא דהדר ביה בהדיא תוך כדי דבור דאמר חוזרני בי, הכל מודים דהויא חזרה (רשב"ם ב"ב קכט:). **ועובד עבודת כוכבים.** שאם התפיס או הקלה דבר לעבודת כוכבים ובתוך כדי דבור חזר בו, אפילו הכי נאסרה משום תוספות עבודת כוכבים, וכדאמרינן נמי בע"ז (מו.) שקץ תשקצנו, דאע"ג דלאו מדינא ליתיה אסור (ב"ב שם). **וקדושין.** שאם קידש אשה בפני עדים וחזר ואמר בתוך כדי דבור להוי מתנה ולא להוי קדושין אין שומעין לו ומקודשת ואינה מקודשת, ומדרבנן היא משום לעז ממזרות אם תנשא לאחר בלא גט (שם קל.).

עין משפט נר מצוה

מח א מיי' פי"ג מהל' נדרים הלכה י סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רלד סעיף לו:

מט ב ג מיי' פי"ב מהל' נדרים הלכה כ סמג לאוין רמב טוש"ע יו"ד סימן רלד סעיף כא:

נ ד מיי' פ"ו מהל' רוצח ושמירת נפש הלכה יד:

הפר לתאנים אינו מופר עד שיפר אף לענבים דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר הרי הוא אומר אישה יקימנו ואישה יפרנו מה יקימנו ממנו אף יפרנו ממנו ורבי ישמעאל מי כתיב יפר ממנו ורבי עקיבא מקיש הפרה להקמה מה הקמה ממנו אף הפרה ממנו אמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן זו דברי רבי ישמעאל ור' עקיבא אבל חכמים אומרים [א]מקיש הקמה להפרה מה הפרה מה שהפר הפר אף הקמה מה שקיים קיים: אמרה קונם תאנה: אמר רבא מתני' [א]רבי שמעון היא דאמר עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד: **מתני'** [ג] [ב]יודע אני שיש נדרים אבל איני יודע שיש מפירין יפר יודע אני שיש מפירין אבל איני יודע שזה נדר ר' מאיר אומר לא יפר וחכמים אומרים [ג]יפר: **גמ'** ורמינהו [1]בלא ראות [ג] [ד]פרט לסומא דברי רבי יהודה רבי מאיר אומר לרבות את הסומא אמר

ר"ן

גמ' הפר לתאנים אינו מופר עד שיפר אף לענבים. אינו מופר כל הנדר כדאמרינן בהקמה דאם קיים מקצתו קיים כולו אי נמי אינו מופר כלל אפילו לתאנים וכמו שכתבתי במשנתנו: **מה יקימנו ממנו.** דמשמע דבמקצתו דהיינו ממנו הוקם כולו דיקימנו הכי משמע אף יפרנו נמי אע"ג דלא משמע הכי אפ"ה הא איתקוש: **אבל חכמים אומרים מקיש הקמה להפרה מה הפרה מה שהפר הפר** זו היא גירסת הספרים. ולפי זה הא דתנן הפר לתאנים אינו מופר כל הנדר קאמר אבל מה שהפר הופר דאי אינו מופר כלל מאי קאמרי רבנן מה הפרה מה שהפר הופר דמשמע דכ"ע מודו בהפרה ולא אילטריך להו לרבנן אלא לאקשויי הקמה להפרה דהא בהפרה גופה פליג תנא דמתניתין אלא ודאי לפי גרסא זו משמע דכולהו מודו מה שהפר הופר. אבל בתוספתא (פ"ז ה"ז) לא משמע הכי דתניא התם נדרה מן התאנים ומן הענבים הפר לתאנים ולא הפר לענבים וחשכה אסורה בין בתאנים בין בענבים [ט]אלמא אינו מופר כלל קאמר. לפיכך נראה גרסת קצת ספרים עיקר דגרסי הכי אבל חכמים אומרים מה הפרה מה שהפר לא הופר אף הקמה מה שקיים לא קיים וכן גרסת הרב רבינו משה בר נחמן ז"ל בהלכותיו: **אמר רבא ר"ש היא דאמר עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד.** בפרק שבועת הפקדון היא דתנן התם (שבועות לו:) היו חמשה תובעין אותו ואמר שבועה שאין לך בידי ולא לך ולא לך חייב על כל אחד ואחד ר"ש אומר עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד הכא נמי לא חשיבי ליה שני נדרים עד שתאמר שאני טועמת לכל אחד ואחד אבל אם אמרה קונם שאני טועמת לא תאנה ולא ענבה לר"ש נדר אחד הוי ולרבנן הוו להו שני נדרים וכבר כתבתי למעלה בפ' פותחין (דף סו. ד"ה ולענין) דקיי"ל כר"ש: **מתני' יודע אני שיש נדרים.** שמה שנדרה אשתי הוי נדר גמור אבל איני יודע שיש מפירין שהבעל מפר שום נדר לא של עינוי נפש ולא שבינו לבינה: **יפר.** לאחר מכן כשנודע לו שהבעל יכול להפר יפר תוך אותו יום שיודע לו דעד ההוא יומא לא קרינא ביה יום שמעו [במדבר ל]: **יודע אני שיש מפירין.** שיש מקצת נדרים שהבעלים מפירין אותן: **אבל איני יודע שזה נדר.** שזה מאותן נדרים שהבעל מפר: **ר"מ אומר לא יפר.** איכא מ"ד דלא יפר כלל קאמר לא היום ולא אחר שהודיעוהו שהוא יכול להפר היום דלא מקרי יום שמעו שיהא מפר אלא כשהוא יודע שהוא יכול להפר ולאחר שהודיעוהו שהוא יכול להפר נמי לא יפר משום דידיעה קמייתא לגבי שלא יוכל להפר אחר מכאן יום שמעו מקרי וכבר עבר וחכ"א יפר ביום זה דסבירא להו דמקצת ידיעה ככל ידיעה אבל כל שעבר יומו שוב אינו מפר דיומא קמא יום שמעו מקרי לענין שיכול להפר בו ולענין שאינו יכול להפר מכאן ולהבא. ואיכא מ"ד דכי אמר ר"מ לא יפר דוקא ביום שלאחריו קאמר אבל בו ביום מפר בידיעה זו דס"ל דכיון שהוא יודע שיש נדרים ויש מפירין ידיעה גמורה מקריא אע"פ שאינו יודע שזה נדר וחכמים אומרים יפר ביום שלאחריו דסבירא להו דכיון דביומא קמא לא הוה ידע שזה נדר לא מקריא ידיעה: (מי) שהרג את הנפש בשוגג אינו גולה דמדכתיב בלא ראות משמע דכאן הוא בלא ראות אבל במקום אחר יכול לראות: **רבי מאיר אומר לרבות את הסומא.** דכיון דאית ליה מקצת ידיעה שמרגיש הוא כשבא זה אצלו אע"פ שאין לו ידיעה גמורה שאין יכול לכוין מקומו ממש כיון שאינו רואהו אפ"ה הוי ככל ידיעה. ולפירושא קמא דפרישנא במתניתין הכי פריך מדר"מ אדר"מ ומדרבי יהודה אדרבי יהודה דהכא אמר ר"מ בלא ראות לרבות את הסומא אע"ג דלית ליה ידיעה שלימה דקסבר מקצת ידיעה ככל ידיעה ובמתני' תני דאינו יכול להפר בידיעה זו בו ביום אלמא מקצת ידיעה לאו ככל ידיעה והכא אמר ר' יהודה בלא ראות פרט לסומא אלמא מקצת ידיעה לאו ככל ידיעה ובמתניתין אמרי רבנן דהיינו ר' יהודה דהוא בר פלוגתיה דר"מ יפר בו ביום באותה ידיעה אלמא ס"ל דמקצת ידיעה ככל ידיעה ורישא דקתני דיפר ביום שלאחריו לא קשיא דסבירא לן דכל שאינו יודע שיש מפירין אפילו מקצת ידיעה לא הוי. ולפירושא בתרא דפרישנא במתניתין ר"מ דאמר לא יפר ביום שלאחריו קאמר ורבנן דפליגי עליה נמי ביום שלאחריו קאמרי משום דמקצת ידיעה לאו ככל ידיעה דרבי יהודה אדרבי יהודה לא קשיא אדרבה

רש"י

הפר לתאנים אינו מופר. קסבר הפרה במקצת לאו שמה הפרה עד שיפר אף לענבים: **קונם תאנה זו שאיני טועמת וענבה זו שאיני טועמת הרי אלו שני נדרים.** הואיל וחילקה טעימה בינתים שאם קיים לענבים לא קיים לתאנים וחייב עליהן שני לאוין ד): **גמ' אף יפרנו ממנו.** ואם הפר למקצתו הפר כולו: **ולר"ע** רבי ישמעאל קמהדר גבי יפרנו מי כתיב יפר ממנו גבי הקמה איכא למדרש הכי דהא כתיב יקימנו לשון יקים ממנו (א) (דלא שויוה רבנן למימר דהקמה עיקר): **זו דברי ר' ישמעאל ור"ע.** דתרווייהו מודו בהקמה אבל חכמים אומרים מקיש הקמה להפרה מה הפרה במקצת מה שהפר לא הופר דהא לא כתיב יפר ממנו אף הקמה מה שקיים לא קיים אע"ג דאיכא למידרש יקים ממנו [דלא שויוה רבנן למימר דהקמה עיקר]: **אמר רבא.** מתני' דקא משוי חילוק בין קונם תאנים וענבים שאני טועמת להיכא דאמרה קונם תאנה שאני טועמת וענבה שאני טועמת לחייבה שני לאוין משום הלשון ר"ש היא דאמר (שבועות דף לו:) היכא דתבעוהו ה' בני אדם ואמר שבועה שאיני חייב לא לך ולא לך שאם נשבע לשקר אינו חייב בהא שבועה אלא קרבן אחד: **עד שיאמר שבועה** (ב)**של כל אחד ואחד.** דאמר שבועה לא לך שבועה לא לך דחייב על כל אחד ואחד קרבן: **מתני' יודע אני שיש נדרים.** שאדם יכול לנדור: **אבל איני יודע שיש מפירין.** ששום אדם בעולם יכול להפר נדר ואחר כן נודע לו שהפרה מועלת: **יפר לה.** לאחר זמן כשנודע שיכול להפר דכיון דלא היה יודע שיכול להפר מעיקרא לא קרינן ביה ביום שמעו אלא השתא באותו יום שנודע לו שיכול להפר לה: **יודע אני שיש מפירין.** שהפרה מועלת לנדר אבל איני יודע אם נדר זה נדר גמור הוא ונמנע ולא הפר בו ביום: **ר"מ אומר לא יפר.** לאחר זמן לכשנודע לו שנדר הוא וצריך הפרה דהואיל והוא ידע בטיב הפרה ולא הפר פושע הוא (ה)מ"מ אי נדר הוא שפיר עביד דמפר אי לאו נדר הוא מאי איכפת ליה מאי דהפר ואיכא מקצת שמיעה ככל שמיעה: **וחכמים אומרים יפר.** הואיל ולא הוברר הדבר ואע"ג דאיכא מקצת שמיעה אינה ככל שמיעה. חכמים דמתניתין היינו רבי יהודה: **גמ' ורמינהו בלא ראות פרט לסומא.** שהרג בשוגג שאינו גולה (ג) דאמר בלא ראות זה שהרגו לא ראהו דאילו ראהו לא היה הורגו מכלל דיש ספק בידו לראות ואינו רואה דאינו גולה (דאמר) [דסד"א] מקצת ידיעה לסומא באוזנתא דליכא תליא דרוב סומין מבינים לקול הברה מהיכן היא יוצאה ואותה קצת ידיעה בכלל ידיעה היא דקרא לא איירי אלא היכא דידע לחבריה דהוה התם אלא דלא מיכוין למיקטליה כדכתיב

תוספות

אבל חכ"א מקיש הקמה [להפרה]. דחכמים לא משמע להו למידרש יקימנו יקים ממנו הלכך הקמה והפרה שוים: **רבי שמעון היא.** דאמר בפרק שבועת הפקדון (שבועות לו:) דלא הוי שבועה פרט להתחייב חמש חטאות עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד והכא נמי לא הוי שני נדרים אלא משום דאמר קונם לכל אחד ואחד: **יודע אני שיש נדרים אבל איני יודע שיש מפירין.** כלומר שיוכל בעל להפר ולאחר מיכן [נודע לו שיוכל להפר] יפר ולא אמרינן הרי שמע זה כמה ימים דהא לא הוי שמיעה כיון שלא היה יודע שיכול להפר: **יודע אני שיש מפירין אבל איני יודע שזה נדר גמור ר"מ אמר לא יפר.** דלא קרינא ביה ביום שמעו הואיל והיה יודע שיש הפרה וחכמים אומרים יפר הואיל וטעה בנדר לא הוי שמיעה: **בלא ראות לרבות סומא.** אלמא ר"מ בתר סברא אזיל ולא בתר ריהטא דקרא דמשמעותיה בבר ראיה ולא בסומא שאי אפשר לראות ואפילו הכי מרבה ליה דסוף סוף אין רואהו וגולה ואם כן ברישא דמתניתין נמי אמאי מפר נהי דאינו יודע שיש מפירין סוף סוף הרי שמע ולא הפר והרי שמע והחריש קרינא ביה ומשני התם מעניניה דקרא גבי רוצח כו'. השתא מפרש טעמא דרבי יהודה וטעמא דרבי מאיר:

פירוש הרא"ש

מתני' **יודע אני שיש נדרים** כו'. הך משנה פרישית לעיל בשלהי פ' (אלו נדרים) [נערה המאורסה]: גמ' ורמינהו **בלא ראות פרט לסומא** דברי ר' יהודה ר"מ **אומר לרבות את הסומא.** אלמא ר"מ בתר סברא אזיל ולא בתר ריהטא דקרא דמשמעותא דקרא לא משתמע סומא דפשטיה דקרא משמע שהכה חבירו בשביל שלא ראהו אבל ראה לצד אחר ואפ"ה מרבה סומא דסוף סוף אין רואהו וא"כ רישא דמתני' נמי נהי שאינו יודע שיש מפירין יפשטיה דקרא משמע שהחרים לקיים אבל ידע שהיה יכול להפר מ"מ ניזיל בתר סברא דסוף סוף שמע ולא הפר:

מסורת הש"ס

א) [לעיל סו. וש"נ], ב) לעיל עט., ג) מכות ט: [ב"ק פו:], ד) [ע"כ שייך לעמוד הקודם], ה) כ"א מ"ע.

תורה אור השלם

1. או בכל אבן אשר ימות בה בלא ראות ויפל עליו וימת והוא לא אויב לו ולא מבקש רעתו: במדבר לה כג

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ולר' עקיבא וכו' יקים ממנו הס"ד ואח"כ מה"ד זו דברי וכו' לא הופר כולו דהא לא כתיב יפר ממנו אף הקמה מה שקיים במקצת לא קיים כולו אע"ג דאיכא למידרש יקים ממנו דלא שוויה רבנן למימר דהקמה עיקר כצ"ל: (ב) ד"ה עד שיאמר שבועה לכל אחד כצ"ל ותיבת של נמחק: (ג) ד"ה ורמינהו וכו' שאינו גולה והכי קאמר בלא ראות וכו' ספק בידו לראות פרט לסומא דאינו רואה דאינו גולה אלמא דאמרי' דאיכא מקצת ידיעה לסומא וכו' קצת ידיעה ככל ידיעה:

גליון הש"ס

בהר"ן ד"ה אבל חכמים אומרים. אלמא וכו'. עיין בר"ן לעיל דף פב ע"ב ד"ה ור"א אר"י:

מוסף רש"י

יודע אני שיש נדרים. הרי שמעה בעלה שנדרה ולא הפר לה ולאחר מכאן יודע אני שיש נדר, שאשה נודרת אסורה כמה שנדרה, אבל איני יודע שיש מפירין. דאפשר בתקנה לכך לא הפרתי לה, יפר. דכיון דלא הוה ידע שיש מפירין, מאי הוה ליה למעבד, נעשה כמי שלא שמע (לעיל עט.). יפר. ביום שמשמע יפר, דמקצת ידיעה לאו שמה ידיעה (ראה בשמו). אבל איני יודע שזה נדר. חשוב וצריך לבטלו, ר' מאיר אומר לא יפר. דכיון דידע דנדרה ויש מפירין, כשמיעה בעלמא דמי ואיבעי ליה למיפר מעיקרא. וחכמים אומרים יפר. עכשיו, דכיון דלא ידע מתחלה דהאי נדר צריך הפרה, כמי ששמעו עכשיו דמי ולא לכתחלה (לעיל סו.). בלא ראות. משמע שהוא רואה במקום אחר וכאן היה בלא ראות (ב"ק פו:) דמשמע כאן לא ראה אבל רואה במקום אחר, פרט לסומא. שאינו רואה בשום מקום (מכות ט:).

כדכתיב ואשר יבא את רעהו ביער דהוה ידיע ליה (אבל) סומא אע"פ שלא ראהו ששם הוא על ידי שמיעה ידע שהוא ששם וגימא דחייב גלות להכי אינטריך קרא בלא ראות פרט לסומא דאינו חייב גלות: ג)**רבי מאיר אומר בלא ראות לרבות את הסומא.** שגולה דהא אינו רואה והיינו דאינטריך קרא לרבויי מי שהוא בלא ראות (ד) בלא ראיית העין דלא אמר מקצת ידיעה בכלל ידיעה וגימא דהואיל ומקצת ידיעה לאו בכלל ידיעה לא יהא גולה להכי אינטריך לן ריבויא דקרא לחייבו גלות וקשיא דר"מ אדר"מ דבמתני' קאמר רבי מאיר מקצת ידיעה בכלל ידיעה ולא יפר והכא קאמר לה לא אמרינן מקצת ידיעה בכלל ידיעה: **אמר רבא לא קשיא הכא מעניניה דקרא.** גבי רוצח לאו במקצת ידיעה (ב) בכלל ידיעה פליגי אלא מדיוקא דקרא דדייק הכי: **רבי יהודה סבר כל דבר מיעל ליער הוא.** כל מי שיכול ליכנס ליער גולה ואפי' סומא במשמע ואתא בלא ראות דלא אינטריך דכי היכי דמתרבי מבלא ראות מתרבי נמי מיער והוי רבוי אחר רבוי ואין רבוי אחר רבוי אלא למעט ובלא ראות ממעט לסומא: **כל דבר מידע הוא.** כלומר כל שיש לו ידיעה כשזורק אבן להיכן נופלת וסומא לאו בר מידע הוא: **ואי אמרת בלא ראות פרט לסומא.** דאינו גולה הוי מיעוט אחר מיעוט מבלי דעת ובלא ראות ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות ואתא בלא ראות ומרבה סומא: **גמ' לא שנו.** דיכול ליתן לה אע"ג (ג) דהוא מודר הנאה ממנו אלא דאמר לה בענין זה אין לך רשות בהן אלא מה שאת נושאת ונותנת לתוך פיך דכיון דאמר לה הכי לא קנה בעל ויכול ליהנות מהן דמשל אשתו הוא אוכל: **אבל אמר לה מה שתרצי עשי בהן.** אע"ג דאמר לה שאין לבעלך רשות בהן דמי כמי שקנה הבעל מיד האב דיד אשה כיד בעלה וכמי שנתן לאחרים דמי שהרי הרשה לה בהן לעשות מהם כל דבר ואסור הבעל בהן: **ושמואל [אומר אפילו] אמר לה מה שתרצי כו'.** קסבר לא אמרינן יד אשה כיד בעלה:

כמאן

אמר רבא הכא מעניניה דקרא והכא מעניניה דקרא ר' יהודה סבר גבי רוצח כתיב [1]ואשר יבא את רעהו ביער כל דבר מיעל ליער וסומא נמי בר מיעל ליער הוא ואי אמרת בלא ראות לרבות את הסומא מיער נפקא ליה אלא דאמרת פרט לסומא מבלי דעת נפקא ליה אלא שמע מינה בלא ראות לרבות את הסומא: **מתני'** [א]המדיר הנאה [ב]מחתנו והוא רוצה לתת לבתו מעות אומר לה הרי המעות האלו נתונין לך במתנה ובלבד שלא יהא לבעליך רשות בהן אלא מה שאת נושאת ונותנת בפיך: **גמ'** אמר רב לא שנו אלא דאמר לה מה שאת נושאת ונותנת בפיך אבל אמר מה שתרצי עשי קנה יתהון בעל ושמואל אומר [ג]אפילו אמר מה שתרצי עשי לא קנה יתהון בעל מתקיף לה רבי זירא

מדרבה אמי שפיר דהכא והתם סבירא ליה דמקצת ידיעה לאו ידיעה אבל דרבי מאיר מדרבי מאיר קשיא דהא בריש מודה ר"מ דיפר ביום שלאחריו אע"ג דאיכא מקצת ידיעה דהיינו שיודע שיש נדרים אלמא מקצת ידיעה לאו כלל ידיעה דמאי דאמר בסיפא לא יפר היינו משום דכיון שיודע שיש מפירין ידיעה גמורה חשיבא ליה אבל היכא דליכא אלא מקצת ידיעה כרישא לאו כידיעה חשיבא ליה והכא אמר לרבות את הסומא אלמא חשיבא ליה מקצת ידיעה ככל ידיעה. וקשה לי מאי קושיא שאני הכא דקרא דייקי הכי וכי תימא הכי פריך נגמר מינה א"כ מאי קא משני רבא הכא מעניניה דקרא וא"ל דסבירא לן דלאו מקרא דייקי הכי ר' יהודה ור"מ דקרא משמע הכי ומשמע הכי אלא מר אמר סבריה ומר אמר סבריה וכל חד מסמיך ליה אקרא באסמכתא בעלמא ומש"ה פריך מינה ומשני רבא דלאו כדקס"ד דבסברא בעלמא תלו אלא הכא מעניניה דקרא וליכא למימר נגמר מינה דנדרים ורוצח לא שייכי כלל. וא"ג הכא מעניניה דקרא והכא מעניניה דקרא דליתיה בעיקר נסתי ולמאן דגרים ליה מעיקרא פרכינן נגמר מינה ומשני דהתם דייקי קרא הכי והכא דייקי איפכא: **הכא מעניניה דקרא.** לעולם לית ליה לרבי מאיר מקצת ידיעה ככל ידיעה ושאני הכא גבי סומא שהרג בשוגג דרבייה קרא בלא ראות פרט לסומא דמשמע שאינו רואה כאן אבל רואה במקום אחר: **וסומא לאו בר מידע הוא.** שאינו יכול לידע ולכוין מקום חבירו ממש ואי אמרת בלא ראות פרט לסומא מבלי דעת נפקא ליה הילכך הוה ליה מיעוט אחר מיעוט ואינו אלא לרבות. והך סוגיא מיתלפא התם בפרק ואלו הן הגולין[א]: **מתני' המודר הנאה מחבנו והוא רוצה לתת לבתו מעות לבנו.** הא דתני מעות משום דאי יהיב לה מזונות אין צריך לומר לה כלום לפי שאין לבעל זכייה בהן והיינו דתנן בפרק אין בין המודר (לעיל דף לח.) וזן את אשתו ולא הצריכוהו לומר ובלבד שלא יהא לבעליך רשות בהן משום דכיון דאיהו זנה במקום הבעל לית ליה לבעל שום זכות באותן מזונות שהרי אפי' נתן לה הבעל מזונות הקטנין לה ולמלמה והותירה אין לו לבעל באותו מותר כלום וכדאמר בפרק מי שאמר הריני זיר (זיר דף כד.): [ד]בדקמלה מעיסתה כל שכן בשאנה אחר שאין לו לבעל שום זכות באותן המזונות הקטנין לה משום הכי תני והוא רוצה לתת לבתו מעות שיהו מצוין להוליא אותן בחפציה ובכי ה"ג יש לו לבעל זכות בהן וכדאיתא בפ' חזקת הבתים[ג] דאמרינן התם יצקה בהם קרקע והבעל אוכל פירות נמצא זה נהנה ממחיו שהדירו הנאה לפיכך צריך שיאמר לה הרי המעות האלו נתונים לך במתנה ובלבד שלא יהא לבעליך רשות בהן אלא מה שאת נותנת לפיך. ודוקא דאמר לה הני תרי לישני אבל אמר אין לבעליך רשות בהן בלחוד לא מהני דמתני' רבי מאיר היא דאמר יד אשה כיד בעלה כדמוקי לה בגמרא. וכי תימא אם כן כי אמר לה נמי אלא מה שאת נותנת לפיך אמאי מהני היינו טעמא משום דכיון שאין אשה זוכה בנכסים כלל עד שאתן אותם לתוך פיה הרי באותה שעה אין הבעל יכול לזכות בהן ולפי זה דוקא כי אמר לה מה שאת נותנת לפיך אבל אי אמר לה אלא מה שאת מתכסה וכיולא בו לא מהני וקני יתהון בעל. ואיכא מ"ד דהוא הדין בשיחדן לה לאיזה דבר שיהיה דלא קנה יתהון בעל כיון שאף לה לא הקנה לגמרי אלא לאותו דבר בלבד: **גמ' לא שנו אלא דאמר לה מה שאת נותנת לפיך.** כלומר כלישנא דמתני' דאמר לה תרתי על מנת שאין לבעליך רשות בהן אלא מה שאת נושאת ונותנת לפיך בכי האי גוונא בלחוד הוא דלא קנה יתהון בעל משום שמה שתרצי עשי לא מהני

טפי

נא א מיי' פ"ז מהל' נדרים הלי"ז טוש"ע יו"ד סי' רכב סעיף ח:
נב ב מיי' שם ופ"ג מהל' זכיה ומתנה הלי"ד סמג לאוין רמב ועשין סב טוש"ע שם וטוש"ע אה"ע סי' פה סעי' יא:

תוספות

בבלי דעת. שאינו יודע שהאחר אלמא וסומא לאו בר מידע הוא שאינו יכול לראות אם חבירו עמו אם לאו לאחוי רבי מאיר כתר משמעותיה דקרא כמו בתמיתין דאמר לא קריא כאן כיון שמעו והתרים הואיל וסבור שאינו יכול לדפר: ואי אמרת כו'. אלא שמע מינה בלא ראות לרבות את הסומא דיתורא הוא לרבוי דוהאי משמעותא לא משמע [הכי] ולפירוש זה לא גרסינן מה שיש במקצת ספרים והכא מעניניה דקרא ושמע מינה וי"ס דלא גרסינן: המדיר תתנו כו' נתונים לך במתנה. ואע"ג דהכא הוא בדבר אין זה אלא גורם הנאה כדתנן (לעיל ד' לח.) זן אשתו וכנו: לא שנו אלא דאמר לה מה שאת נושאת ונותנת פיך. דלא הוי המתנה שלה לכל דבר הילכך אם אמר לה ע"מ שאין לבעלך רשות בהם לא קנה הבעל אבל אמר לה מה שתרצי עשי קני יתהון בעל וכי הדר אמר לה על מנת שאין לבעלך רשות בהם לא אמר (לה) כלום דיד אשה כיד בעלה דמיא שנתנם לה לעשות כל מה שתרצה קנאתם בעל אבל כי אמר לה מה שאת נושאת ונותנת לפיך דמתנה לא הוי גמורה לא אמרינן יד אשה כיד בעלה ופר"ת דהלכה כרב לגבי שמואל דהיינו באינורי והלכה כרבי מאיר דרב קאי כוותיה האריכתי בפ"ק דקידושין (דף כג: ד"ה וכ"ת):

עין משפט נר מצוה

תורה אור השלם

1. וְאֲשֶׁר יָבֹא אֶת רֵעֵהוּ בַּיָּעַר לַחְטֹב עֵצִים וְנִדַּחָה יָדוֹ בַּגַּרְזֶן לִכְרֹת הָעֵץ וְנָשַׁל הַבַּרְזֶל מִן הָעֵץ וּמָצָא אֶת רֵעֵהוּ וָמֵת הוּא יָנוּס אֶל אַחַת הֶעָרִים הָאֵלֶּה וָחָי:
דברים יט ה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ר"מ וכו' לרבוי מי שהוא בלא ראות העין דלא אמר מקצת ידיעה לאו ככל ידיעה ונימא וכו' לאו ככל ידיעה לא יהא גולה וכו' מקצת ידיעה ככל ידיעה ולא יפר וכו' ככל ידיעה כל"ל ותיבות בלא ראות נמחק והל"ל: (ב) ד"ה אמר רבא וכו' ככל ידיעה פליגי אלא בדוקא דקרא: (ג) ד"ה לא שנו וכו' אע"ג דחתנו מודר הנאה:

גליון הש"ס

בהר"ן ר"ה המודר וכו' בדקמצה מעיסתה. ועיין נתוס' שם:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) בהר"ן ד"ה ואומא כו' והך סוגיא מיתלפא התם בפרק ואלו הן הגולין. נ"ב עי' ספר ממשה שיעות בחדושי ריטב"א למכות ט' ע"ב ותבין כוונת הר"ן במ"ש דהך סוגיא מהמתחלפות היא:

פירוש הרא"ש

ומשני הכא מעניניה דקרא כו'. כלומר לעולם ר"מ אזיל בתר משמעותיה דקרא ואי לא כמיב אלא בלא ראות הוה ממעט סומא אלא משום דכמעטי תרי מיעוטי מרבה סומא

הלכך גבי נדר נמי אזיל בתר משמעות דקרא וכיון שלא ידע שיש מפירין לא הוי קיום אבל סיפא כיון שידע שיש מפירין אע"פ שלא ידע שהוא נדר מכל מקום היה לו לספר ומה שכתוב בספרים והכא מעניניה דקרא רבי מאיר סבר כיון שמעו כו' גירסא שאינה צריכה היא: מחתנו כו'. הרי מעות הללו נתונים לך במתנה ואע"פ שתתנו והנה מהן זון את אשתו התנן (לעיל זן את אשתו: ובלבד שלא יהא לבעליך רשות בהן. הא לאו הכי אסור אע"פ שנותנן לאשתו ועיל דתנן דעתן מתנה לאחר מותר המודר ליהנות ממנו שאני הכא שהבעל זוכה בפירות המתנה שנותנין לאשתו הוי כאילו נתן לבעל: גמ' לא שנו אלא דאמר לה מה שאת נושאת ונותנת לפיך. הרי פירש מה שאמר בתחלה המעות הללו נתונין לך במתנה דלא הוי מתנה לכל דבר אלא למה שפירש הילכך אהני נמי מה שאמר ע"מ שאין לבעלך רשות בהן: אבל אמר לה מה שתרצי עשי. כיון דהויא מתנה לכל דבר קנה יתהון בעל ואו לא אהני מה שאמר ע"מ שאין לבעלה רשות בהן: